އިންޑިޔާ ކަނޑު ގައި ކު ރެވުނު ދަތުރުތަކާ އި ދިވެހިރާއްޖެ
އިޔާޒު ނަސީމް
ދިވެހިރާއްޖެ އޮތީ އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ސިލޯނުގެ ހުޅަނގު ފަރާތުން ޚައްޠު
އިސްތަވާ މަތީގައި އުތުރުން ދެކުނަށެވެ. ޤަދީމީ ޒަމާނުގައި އިންޑިޔާ ކަނޑަކީ ވިޔަފާރި
ދަތުރުތަކަށް ވަރަށް މަޝްހޫރު ކަނޑެކެވެ. ވަރަށް ގިނަ ވިޔަފާރި ދަތުރުތައް ކުރެވުނު
ކަނޑެކެވެ. އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދިވެހިރާއްޖެ އޮތް މަގާމަށް ބަލާއިރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ވަރަށް ގިނަ ތަންތަނުން ވިޔަފާރި ފަދަ ތަފާތު ބޭނުމުގައި މީހުން އައިސްފައިވާނެއެވެ.
މި ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައި ނުވަތަ އާދެވުނު މީހުންގެ ސަބަބުން ދިވެހީންނަށް
އެކި ގޮތް ގޮތުން އަސަރު ފޯރާފައި ވާނެ ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖެ
ކަހަލަ ވަކި ވަކި ޖަޒީރާ ރަށްތަކެއްގެ މައްޗަށް އޮތް ޤައުމެއްގައި މީހުން ވަޒަންވެރިވެ
އާބާދުވެފައި ވާނީ ވެސް މި ރާއްޖެ އޮތް ތަނަކީ ދަތުރުފަތުރުގެ މަގެއް މަތީގައި އޮތް
ތަނަކަށް ވެގެންނެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަޔަކު ވަޒަންވެރި ވެފައި ވަނީ ވެސް
އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ކުރެވުނު ދަތުރުތަކުގެ ސަބަބުން ކަމަށް ބުނަން ޖެހެއެވެ. ހަމަ
އެހެންމެ ދިވެހީންގެ ސަގާފަތަށާއި އާދަކާދައަށާއި ބަހަށާއި ދީނީ އާދަކާދައަށް އައިސްފައިވާ
ބަދަލެއް ނަމަ އެ ބަދަލެއް ވެސް އައިސްފައި ވާނީ އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ކުރެވުނު
ދަތުރުތަކުގައި މި ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތް ކުރި މީހުންގެ ސަބަބުންނެވެ. ނުވަތަ އިންޑިޔާ
ކަނޑުގައި ދަތުރުކޮށްގެން ދިވެހީން ދިޔަ ޤައުމުތަކާއެކު ދިވެހީން އުފެއްދި ގުޅުންތަކެއްގެ
ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުންނެވެ. ޤަދީމީ ޒަމާނުގައި އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ކުރެވުނު ވިޔަފާރިތަކާއި،
ދިވެހިރާއްޖެއާ ހުރި ގުޅުމަކީ ކޮބައިތޯ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ދެނެގަނެވޭނީ ޤަދީމީ ޒަމާނުގައި
އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދަތުރު ކުރީ ކޮން ބަޔަކު ކަން އެނގިގެންނެވެ. އެމީހުންގެ ވިޔަފާރި
ދަތުރުތަކުގައި ގަނެވިއްކި ތަކެއްޗަކީ ކޮބައިތޯ ވެސް އެނގިގެންނެވެ. އެހެންކަމުން މި
މަޒުމޫނުގައި ބަލައިލާނީ ޤަދީމީ ޒަމާނުގައި އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދަތުރު ކުރީ ކޮން ބައެއް
ކަމާއި، އެ މީހުންގެ އެ ދަތުރުތަކުގެ ބޭނުމާއި، އެ ދަތުރުތަކާއި ދިވެހިރާއްޖެއާ ހުރި
ގުޅުމުގެ މައްޗަށެވެ.
އިންޑިޔާ ކަނޑުގެ ވަށައިގެން ހުރި ޤައުމުތަކަށް ނަޒަރު ހިންގައިލުމުން،
ބަލައިލާއިރު ފާހަގަ ކުރެވެނީ އިންޑިޔާގެ އިތުރުން އޮޅުދޫކަރަ އާއި ސިޔާމު (ތައިލޭންޑް)
އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދަތުރު ކުރީ ކޮން ބައެއް ކަން ތަޞައްވުރު ކޮށް ލެވޭނެއެވެ. މި
އާއި އަސޭކަރަ އާއި އިރުމަތީ އެފްރިކާގެ ޤައުމުތަކާއި މަޑަގަސްކަރަ އާއި ޕަރޝިޔަން
ގޮތުން އިންޑިޔާއިން ފެށިގެން، ގަޑީގެ ކަށި ހިނގާ ބުރާ އެއް ގޮތަށް ދުނިޔޭގެ ޗާޓަށް
ގަލްފުގެ ޤައުމުތަކެވެ. އިންޑިޔާ ކަނޑަށް ހުޅުވިފައި ހުރި ޤައުމުތަކުގެ އިތުރުން ފުޅާ
ދާއިރާއެއްގައި އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ޙަރަކާތްތެރިވީ ޗައިނާ މީހުންނެވެ. ނުވަތަ ސީނު
ކަރައިގެ މީހުންނެވެ. ޔޫރަޕުގެ ޤައުމުތަކުގެ މީހުން އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދަތުރު ކުރަން
ފެށީ މެދު ޒަމާނުގައެވެ. ޤަދީމީ ޒަމާނުގައި ޔޫރަޕުގެ ޤައުމުތަކުގެ މީހުން އިންޑިޔާ
ކަނޑުގައި ދަތުރުކޮށް އުޅުނު ކަމެއް އެނގޭކަށް ނެތެވެ. ތާރީޚީ ލިޔުންތަކުން ފެންނަ
ގޮތުގައި ޔޫރަޕުގެ މީހުން އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދަތުރު ކުރަން ފަށާފައި ވަނީ މީލާދީން 15
ވަނަ ޤަރުނުގެ ފަހުކޮޅުއެވެ.
ޤަދީމީ ޒަމާނުގައި އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ވިޔަފާރި ފަދަ ތަފާތު ބޭނުމުގައި
ދަތުރު ކުރި ވަރަށް ގިނަ މީސްމީހުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައިސްފައި ވެއެވެ. ޤަދީމީ
ޒަމާނުގައި އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދަތުރުކުރި މީސްމީހުންގެ ތެރެއިން އިންޑިޔާގެ މީހުންނަށް
ބަލާއިރު، ހުޅަނގު އިންޑިޔާ މީހުންނަކީ ވަރަށް ގިނައިން ދަތުރުފަތުރު ކޮށް އުޅުނު
ބައެއް ކަމަށް ނަސީމާ މުޙައްމަދު ބަޔާން ކުރައްވާފައިވެއެވެ. ޤަދީމީ ޒަމާނުގައި ހުޅަނގު
10

އިންޑިޔާގައި ހިމެނޭ ތަންތަނަކީ ގޯވާ އާއި މިހާރުގެ މަހާރާޝްތުރާ އާއި ގުޖުރާތާއި މި އޮތް ހިސާބުން މީހުން ދަތުރުކޮށްފައިވާކަން އެނގޭ ކަމަށް އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު
ސިންދެވެ. މީގެ ތެރެއިން ސިންދު މިއަދު އޮތީ އިނގިރޭސީންގެ އަތްދަށުން އިންޑިޔާއަށް އިބްރާހީމް ލުޠުފީ (1997) ހާމަ ކުރައްވައެވެ. އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ލުޠުފީ
މިނިވަންކަން ލިބުނު އިރު އަލަށް އުފެދުނު ޕާކިސްތާނޭ ކިޔާ ޤައުމުގައެވެ. ޕާކިސްތާނުގެ ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ޤަދީމީ ސިންދުވާދީގެ ރަށްވެހިކަމުގެ (އިންޑަސްވެލީ ސިވިލައިޒޭޝަނުގެ)
ހުޅަނގުގައި މިއަދު ހިމެނޭ ބަލޗޫިސްތާނު އޭރު ބޮޑަށް ބެލެވިފައި އޮންނަނީ ފާރިސްކަރަ މުހިންމު ބަނދަރެއް ކަމުގައިވި ލޯތާލުން ދިވެހި ކުދި ބޮލި ފެނިފައި ވުމަކީ މިކަމުގެ ހެތްކެއް
ނުވަތަ އީރާނުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައެވެ. ކަމަށެވެ. މީހުންނަށް ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ވަޒަންވެރިވެގެން ތިބެވޭނެ ރަށްތަކެއްގެ ގޮތުގައި
ހުޅަނގު އިންޑިޔާއިން ފުރައިގެން ދެކުނަށް ދަތުރު ކުރާ ނަމަ، ދަތުރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތައް އޭރު ފުރިހަމަވެފައި ނުވިޔަސް، ބޮލި ހިލޭ ފަދަ ފަރުތަކެއްގެ ގޮތުގައި
މަގުމަތީގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އާދެވޭނެއެވެ. ހުޅަނގު އިންޑިޔާގެ އެންމެ މުހިންމު އޮތުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ. އެހެންކަމުން އެ ބޮލިތަކަކީ އޭރުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި
އެއް ބަނދަރު ކަމުގައި ވާ ލޯތާލް ބަނދަރާއި ދިވެހިރާއްޖެއާ ދެމެދު ވިޔަފާރީގެ ފަރުތަކުން ހިލާފައިވާ ބޮލިކަމަށް ވުމަކީ އެކަށީގެންވާކަމެކެވެ.
ދަތުރުތަކެއް ކުރެވިފައި ވާ ކަމަށާއި، ލޯތާލް ބަނދަރުން ދިވެހިން ފައިސާގެ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަ ވަޒަންވެރިންނަކީ ހުޅަނގު އިންޑިޔާއަށް ނިސްބަތްވާ
ކުރީން ބޭނުން ކުރި ކުދި ބޮލި ފެނުމަކީ މި ކަމަށް ލިބޭ އިތުރު ހެތްކެއް ކަމަށް ބަޔަކަށްވާއިރު، ހުޅަނގު އިންޑިޔާގެ މީހުން އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ވަރަށް ކުރީއްސުރެ
ތާރީހު ދިރާސާކުރައްވާ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެއެވެ. ހަމަ އެހެންމެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަ ދަތުރުކުރަން ފަށާފައިވާ ކަމަށް ބުނެވިދާނެއެވެ. ހުޅަނގު އިންޑިޔާއަކީ މަޝްހޫރު
ވަޒަންވެރީންނާ މެދު ލިޔެވިފައި ހުރި ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަ ސިންދުވާދީގެ ރަށްވެހިކަން އޮތް ސަރަޙައްދު ކަމުގައިވާއިރު، އެތަނުގެ މީހުންނަކީ އެ
ވަޒަންވެރީން ހިންދުސްތާނުގެ ކާލިބަންގަނުން ރާއްޖެއަށް އައިސްފައި ވަނީ އިންޑިޔާގެ ޒަމާނަށް ބަލާއިރު، ގޮތްހުރި، ހޭލުންތެރިބައެއް ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވެއެވެ. އެމީހުންނަކީ
ލޯތާލުގެ މަގުން ކަން އެނގެއެވެ. އަމިއްލަ އޮޑިފަހަރުގައި ދަތުރުކުރުމުގެ ކުޅަދާނަކަން ހޯދައިފައިވާ ބަޔެކެވެ. ހުޅަނގު
ގިނަ މުއައްރިޚުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގައި "ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހުން އިންޑިޔާގެ ރަށްތަކުން މީހުން އައިސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެ، ދިވެހިރާއްޖެއާ
ފުރަތަމަ ވަޒަންވެރިވި ދުވަސްވަރު އެނގިއްޖެ ނަމަ، ހިންދު ކަނޑުގައި މީހުން ދަތުރު ގުޅުންތަކެއް އުފެދިގެން ދިޔައީ އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި މި ގޮތުން އެ މީހުން ކުރަން ފެށި
ކުރަންފެށި ދުވަސްވަރުގެ ތާރީޚު ވެސް އެނގޭނެއެވެ. އަދި ހިންދު ކަނޑު ހުރަސްކޮށް ދަތުރުތަކުގެ ސަބަބުންނެވެ.
އުތުރުކަރަ (އިންޑިޔާގެ ސަބްކޮންޓިނެންޓް) އަށާއި ދުރު އިރުމައްޗަށް ނައުފަހަރު ހުޅަނގު އިންޑިޔާއެކޭ އެއްފަދައިން އިރުމަތީ އިންޑިޔާގެ ބަންގާޅާއި އޮރިއްސާ މީހުންނަކީ
ދަތުރުކުރަން ފެށީއްސުރެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅެފައި ވާނެއެވެ. ސަބަބަކީ، ވެސް އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދަތުރުކުރި ބައެކެވެ. މޯރިޔާ ރަސްގެފާނު އަޝޯކާގެ ދުވަސްވަރު
ދިވެހިރާއްޖެ އޮންނަނީ މި ދެންނެވި ކަނޑުދަތުރުތައް ކުރާ މަގުތަކުގެ މެދުގައި ކަމަށް އޮރިއްސާ އާއި ބަންގާޅުގެ ނައުފަހަރު ރާއްޖެއަށް އައިސްފައިވާކަން ތާރީޚުން އެނގެއެވެ.
ވާތީއެވެ". ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބުދު ދީން އައިސްފައި ވަނީ މި ދުވަސްވަރު މިފަދަ ނައުފަހަރުތަކުން އައި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގެ ޢުމުރާ މެދު ސައިންޓިފިކް ދިރާސާއެއް މީސްމީހުންގެ ސަބަބުން ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެއްވޭ ކަމަށް ނަސީމާ މުޙައްމަދު ވިދާޅުވެއެވެ.
ކުރެއްވި ދިވެހި ޢިލްމުވެރިއެއް ކަމުގައިވާ ޑރ. މުޙައްމަދު ޢަލީ ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި އަދި ހުޅަނގު އިންޑިޔާގެ ބައިރާތުން ވެސް ބުދު ދީނުގެ ޢިލްމުވެރީންތަކެއް ރާއްޖެއަށް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތައް ފެނުން މައްޗަށް ހިކި، މީހުންނަށް ދިރިއުޅެވޭ ފަދަ ރަށްތަކަކަށް އައިސްފައިވާ ކަމަށާއި، އެމީހުން ރާއްޖޭގައި ބުދުދީން ފެތުރުމަށް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިކަން
ވުމުގެ ޕްރޮސެސް ހިނގަން ފަށާފައިވާނީ ޢީސާއީ މީލާދުގެ ކުރީގެ ނުވަތަ ބީ.ސީން ތާރީޚީ ލިޔުންތަކުން ފެނެއެވެ.
1000 އަހަރާއި 700 އަހަރާ ދެމެދުއެވެ. އެހެންކަމުން ބީ.ސީން 500 ވަނަ އަހަރާ އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދިވެހިރާއްޖެ އޮތް މަޤާމުގެ ސަބަބުން، އެފްރިކާ އާއި
ހިސާބުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހުން ވަޒަންވެރިވެފައި ވުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް ކަމަށް ޕަރޝިޔަން ގަލްފުގެ ޤައުމުތަކުގެ މީހުން އިރުމައްޗަށް ކުރާ ދަތުރުތައް ކޮށްފައިވަނީ
ޑރ. މުޙައްމަދު ޢަލީ ވިދާޅުވިއެވެ. ބީ.ސީން 500 އަށް ވުރެ ކުރީން، ބީ.ސީން ރާއްޖޭގެ މަގުން ކަމަށް ވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މައްޗަށް ވެރިކަން ހިންގުމަށް ދެކުނު އިންޑިޔާގެ
2500 ވަނަ އަހަރާ ހިސާބުން ފެށިގެން ވެސް އިންޑިޔާ ކަނޑުގައި ދިވެހިރާއްޖެ މިހާރު މަލާބާރުގެ ވެރީން މަސައްކަތްކޮށްފައިވެއެވެ. (ނުނިމޭ)
11